

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien's uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet.

KSLA:s portalparagraf

MÅNADENS KARTA 20

Viltolyckor

Viltolyckor kostar samhället stora belopp, enligt Trafikverket är det cirka 11 miljarder per år. Människor skadas och dör, liksom de djur som möter bilar, lastbilar och tåg. Trots stora satsningar på säkrare fordon och vägar med viltstängsel och andra åtgärder såsom nollvisionen så sker varje år en stor mängd olyckor. Antalet olyckor med älg har varit konstant de senaste 50 åren medan rådjur ökat. Olyckor med vildsvin har av begripliga skäl, de senaste 25 åren tilltagit mycket från en låg nivå (Jägerbrand m. fl. 2018).

Rådjuren står för majoriteten av alla olyckor som sker med fordon. En titt på kartan ger vid handen att det vanligaste djuret som det sker olyckor med i nästan alla län är just rådjur. Ju längre norrut man kommer i Sverige desto vanligare blir älgen som orsak till olyckan. I södra Sverige från Värmland, Västmanland och Uppland så förekommer också vildsvin som en tydlig del av statistiken. I sydligare delar av landet så förekommer också dovhjort och i viss utsträckning kronhjort. I statistiken förekommer enstaka fall av andra djur såsom Mufflonfår, lodjur med flera. Dessa blir inte synliga i pajdiagrammet och har inte tagits med i denna karta.

Mängden bilar och trafiken har såklart en betydelse kring hur många viltolyckor det blir. Sambanden är dock komplexa och hastighet, viltpopulationen, karaktär på landskapet där olyckan sker är andra faktorer (Jägerbrand m. fl. 2018, s. 42).

Trafikverket konstaterar att trots alla insatser kommer troligen inte olyckorna minska. "Slutsatsen är att ingen minskning av antalet viltolyckor kan förväntas ske inom kommande planperiod 2022–2033 (Gabrielsson m. fl. 2022, s. 41). Riktade insatser mot olycksdrabbade väg- och järnvägsdelar skulle dock kunna ge effekt. Förutom viltstängsel så finns omfattande forskning kring hur man kan minska olyckor med vilt på våra vägar med faunapassager, ekodukter och andra åtgärder.

En metod för att minska antalet viltolyckor är viltstängsel. Foto: Ylva Nordin.

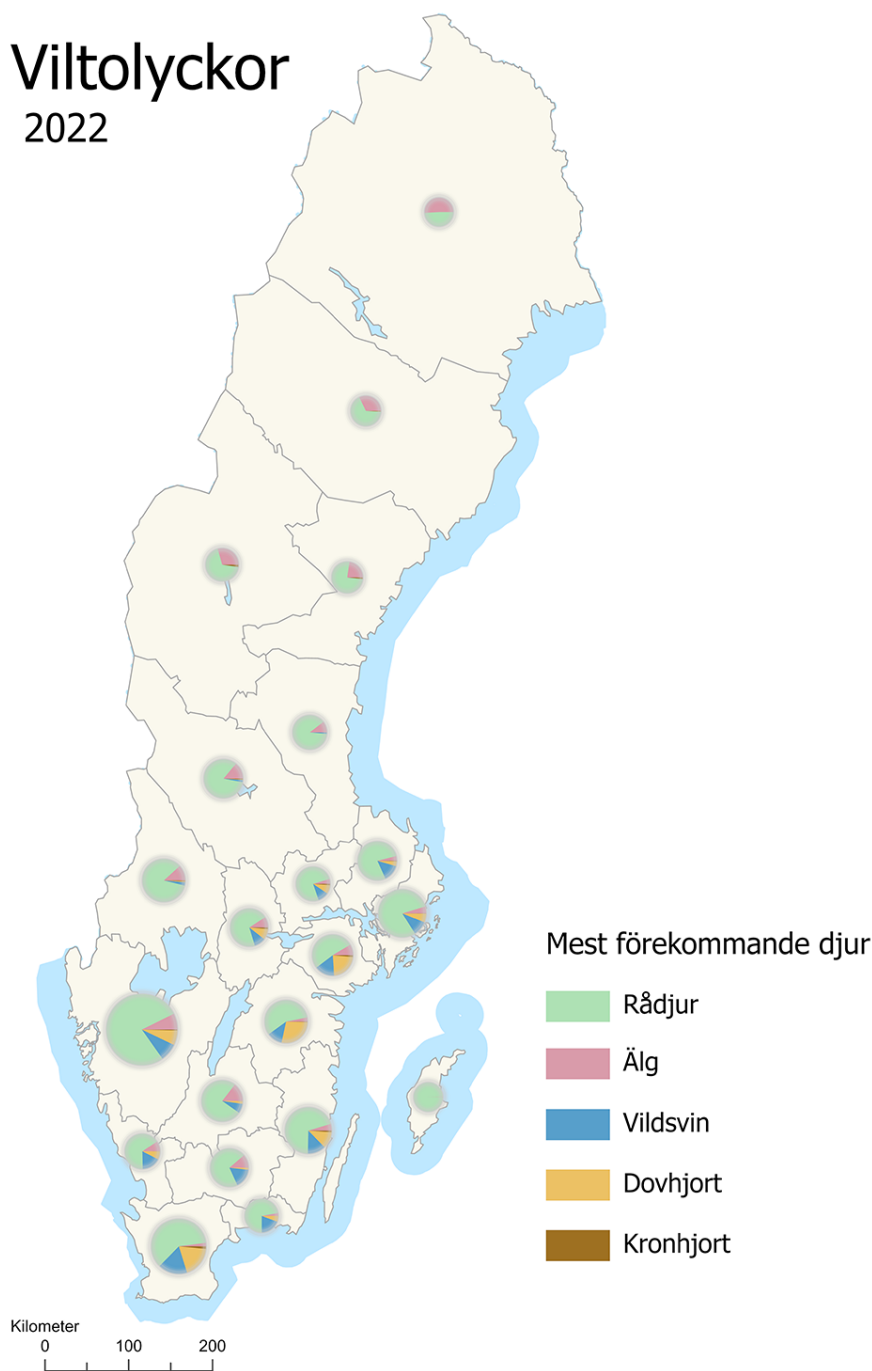
Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien,
KSLA

Drottninggatan 95 B
Box 6806
113 86 Stockholm
tel 08 5454 7700
akademien@ksla.se
www.ksla.se

Facebook: Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) @KSLAkademien
LinkedIn: Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien
X: KSLA @KSLA_Academy
Instagram: skogs_lantbruksakademien

Datasetet är här hämtats från Nationella viltolycksrådet som är ett samarbete mellan olika myndigheter och organisationer. Här har endast vilket län olyckan tagits med men det finns mer exakt lokalisering och om det är väg eller järnväg vid vilken tidpunkt olyckan skedde m. m. om man är intresserad av att undersöka vidare. Kartan visar omfattning av olyckor i absoluta tal och fördelningen mellan olika djurslag. Karta av Benjamin Ullman, Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet.

Viltolyckor 2022

Källor och referenser:

Elfström, Marcus (2021): *Miljöuppföljning planpassage för fauna över väg 108 vid Sjödiken: Förekomst och fördelning av större däggdjur vid planpassage för fauna 2019–2020*, Rapport 2021:109, Trafikverket (EnviroPlanning AB), Kristianstad.

Gabrielsson, Marcus, Östman, Carolin, Lundin, Ulrika och Sjölund, Anders (2022): *Redogörelse för utveckling av viltolyckor*, Rapport 2022:117, Trafikverket, Borlänge, 48 s.

<https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1692016/FULLTEXT01.pdf>

Jägerbrand, A. K., Gren, I-M., Seiler, A., Johansson, Ö. (2018): *Uppdatering och nya effektsamband i effektmodellen för viltolyckor*, Calluna AB, Linköping, 65 s.

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1748201/FULLTEXT01.pdf>

Nationella viltolycksrådet, www.viltolycka.se. Samarbete mellan Polisen, Trafikverket, Naturvårdsverket, Svenska jägarförbundet och Jägarnas riksförbund, Data i kartan kommer från Nationella viltolycksrådets databas.

Seiler, Andreas. (2003). *The toll of the automobile – Wildlife and roads in Sweden*. Acta Universitatis Agriculturae Sueciae Silvestria 295, SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Trafikverket (2023): *PM Kostnader Viltolyckor – uppdatering 2022*, 2023-01-16, Forskningsprojekt Nya effektsamband för viltolyckor TRV 2019/96127.